

DE BAZUIN

Stemmen uit „De Gereformeerde Kerken in Nederland.”

(Ten voordeele van de Theologische School te Kampen.)

Tot II: 14, Vlaasht de Bazuin!

Vrijdag 7 December 1900.

Hagg. I: 4, Is het voor u lieben wel de tijd/ dat gij woont in uwe gewelfde huizen, en zal dit huis woest zijn?

Dit blad verschijnt des Vrijdags. Prijs per 3 maanden, fr. per post f 1.50. Voor Oost-Friesland en Amerika f 1.75. Voor Z.-Afrika f 1.75. Abonnementen buiten het Rijk moeten per kwartaal vóór uit worden betaald. Afzonderlijke Nrs 12½ ct. Advertentie van 1—10 regels f 1; elke regel meer 10 cts. Boek-advertentie 3/2 maal.

UITGEVER:

G. PH. ZALSMAN,
KAMPEN.

Advertentie en Bestellingen vrachtfrij te adresseeren aan den UITGEVER G. PH. ZALSMAN te KAMPEN. — Kerkelijke Berichten en Stukker der Medewerkers aan den REDACTEUR, dHr. C. MULDER te KAMPEN. — Binnenlandsche Ruilbladen, Intezenden Stukken en Werken ter recensie aan den HOOFDREDACTEUR, Dr. H. BAVINCK te KAMPEN. —

Officiële Kerkelijke Berichten enz.

PLAATSELIJKE KERKEN.

NIEUWENDIJK, 21 Nov. 1900. Heden mochten we ons verblijden in de weldaden en zegeningen des Heeren, daar onze Leeraar Ds J. A. Goedbloed zijn 25-jarige ambtsbediening mocht herdenken. Des avonds bepaalde Z.Ew. de gemeente bij de woorden van den Apostel Paulus 2 Cor. 4:5, dezelfde tekst, dien hij tot grondslag zijner intrede vóór 25 jaar had genomen. Door een der broeders Ouderlingen werd een hartelijk woord van bemoeiding en waardeering gesproken, waarna hem door de gemeente Ps 121:4 toegezegd.

Namens den Kerkeraad,
W. H. v. HELDEN, Scriba.

GRONAU (in Westphalen), 21 Nov. 1900. Heden werd uit een te voren gemaakt twaalf tot Herder en Leeraar beroepen de WelEw. heer H. Volten, predikant der Geref. kerk te Stellendam.

Namens den Kerkeraad,
J. v. ASSELT.

HINDELOOPEN, 25 Nov. 1900. Hedenmiddag werd uit een te voren opgemaakt twaalf, bestaande uit de hh. H. N. Boukema, Cand. te Appelscha en S. Dwarshuis, predikant te Staphorst, laatsgenoemde tot Herder en Leeraar dezer gemeente benoemd. Moge het den Koning der kerk behagen, Z.Ew. vrijmoedigheid te schenken deze roeping aan te nemen.

Namens den Kerkeraad,
D. VAN DER KOOIJ, Scriba.

NEEDE, 25 Nov. 1900. Heden was het voor onze gemeente een blijde dag. Sedert hier de kerk tot openbaring kwam, waren we herderloos. Dezen morgen mochten we onze zeer begeerde jeugdigen dienstkecht, den Cand. J. Bosch Jz., met goedvinden van onzen Consulents Ds. Visser van Geesteren, door Prof. Lindeboom van Kampen bevestigd zien naar 1 Petr. 5:1—4. Des namiddags verbond Z.Ew. zich op plechtige wijze aan ons naar aanleiding van 2 Cor 3:5. In beide beurtten was ons kerkgebouw vol bezet. Onzen hartelijken dank aan alle Classiebroeders, die ons zo lang hebben gediend, en inzonderheid aan de Consulents, die ons in alles hebben gesteund.

Van af heden is het adres onzer kerk aan Ds J. Bosch Jz.
Namens den Kerkeraad,
H. J. TEN HAE, Scriba.

STELLENDAAM, 26 Nov. 1900. Gisteren maakte onze algemeene geliefde Leeraar H. Volten aan de gemeente bekend, dat Z.Ew. eene roeping ontvingen heeft van de kerk van Gronau i. W. Het is de vurige wensch van kerkeraad en gemeente, dat Z.Ew. vrijmoedigheid moge vinden om te bedanken, en zijn gezegenden arbeid onder ons voort te zetten. Wij gunnen de kerk van Gronau gaarne een Leeraar, alleen den onze niet. Wij kunnen hem niet missen. Moge de Heere onze gebeden verhooren en Z.Ew.'s harte neigen om onder ons te blijven.

Namens den Kerkeraad,
M. KLINS, Scriba.

WERKENDAM A, 27 Nov. 1900. Wij ontvingen de vorige week het teleurstellend bericht van onzen beroepen Leeraar Ds. J. H. Donner Jr., dat Z.Ew. na ernstige overlegging, geen vrijmoedigheid had onze roeping op te volgen. Moge de Koning der kerk ons den weg wijzen, dien wij nu te volgen hebben.

Namens den Kerkeraad,
O. BRIENEN, Scriba.

SPIJKENISSE, 1 Dec. 1900. Bedankt voor Werdum door Ds. J. Douma alhier.

P. GELTDELDER, Scriba.

ALMELO, 2 Dec. 1900. Na een gezegenden arbeid van ruim 16 jaren nam hedenmiddag onze beminde Leeraar Ds. Smallegange afscheid van ons, naar aanleiding van Num. 27:15—17. Door een br. Ouderling werd Z.Ew. toegevoegd, waarna de gemeente op dezes verzoek Ps 121:4 aanhief, en op verzoek van een ander br. Ouderling hem Psalm 134:3 werd toegezegd. Moge Z.Ew. in den nieuwen werkring 's Heeren zegen in ruime mate ondervinden, en vervulle de Heere alhier spoedig de ledige plaats met den man zijns raads.

Namens den Kerkeraad,
F. B. HALM.

ONSTWEDDE, 3 Dec. 1900. Het was voor kerkeraad en gemeente een blijde morgen, toen onze geachte en beminde Leeraar Ds. B. J. Lamberts, na den dienst des Woords de gemeente bekend maakte, voor de roeping naar Vrijbove-Capelle te hebben bedankt. De Heere, die alle harten neigt, stelle ook dezen zijnen dienstkecht tot een rijken zegen voor dit deel zijns Zions, is onze hartelijke wensch. Nadat Z.Ew. was toegesproken door een der Ouderlingen, werd door de gemeente staande gezongen Ps 81:1.

Namens den Kerkeraad,
F. B. HALM.

HILVERSUM A, 3 Dec. 1900. Gisteravond werd, met goedvinden van onzen Consulents Ds. B. van Schelven, onder leiding van Ds. N. G. Kapteijn van Leerdam, uit een te voren door den kerkeraad opgemaakt twaalf, bestaande uit Ds. J. Breukelaar van Bodegraven en Ds. T. Noordewier van Meppel, tot Herder en Leeraar onzer gemeente gekozen en door den kerkeraad beroepen Ds. J. Breukelaar van Bodegraven.

Namens den Kerkeraad,
A. J. H. FLÖRKE, Scriba.

GEESTEREN-GESELAAR, 3 Dec. 1900. Gistermiddag nam onze geachte Herder en Leeraar Ds. J. Visser voor eene talrijke schare afscheid van ons, naar aanleiding van Num. 27:15—17. Door een br. Ouderling werd Z.Ew. toegevoegd, waarna de gemeente op dezes verzoek Ps 121:4 aanhief, en op verzoek van een ander br. Ouderling hem Psalm 134:3 werd toegezegd. Moge Z.Ew. in den nieuwen werkring 's Heeren zegen in ruime mate ondervinden, en vervulle de Heere alhier spoedig de ledige plaats met den man zijns raads.

Namens den Kerkeraad,
A. J. NIGHEBINK, Scriba.

Alle stukken en brieven de kerk alhier betreffende gelieve men te zenden aan den Scriba.

SLEEUWIJK, 3 Dec. 1900. Op plechtige wijze nam onze geliefde en algemeen beminde Herder en Leeraar Ds. A. H. Nieboer afscheid van onze gemeente, sprekende uit Ez 3:14—21. Deze zeer gepaste afscheidspredikatie werd met de gebruikelijke toespraken besloten. Onder de menigte, welke door het kerkgebouw naar kon worden bevat, bevond zich de Burgermeester van Sleeuwijk, alsmede de volle kerkeraad van Werken-dam A. Aan het einde sprak een broeder Ouderling, namens den kerkeraad, in warme en zeer waardeerende bewoordingen den geliefden Leeraar toe. Staande werd daarop den geachten Leeraar met Z.Ew. gade en kroost door de gemeente toegezongen Ps 121:4. Zegende de Heere hem en de zijnen rijkelijk in de gemeente te Burum en vervulle Sions koning op zijn tijd deze ledige plaats met den man zijns raads.

Namens den Kerkeraad,
C. VERHAGEN, Scriba.

AMBT-VOLLENHOVE A, 4 Dec. 1900. Zondag was het voor onze gemeente en velen buiten haar een blijde dag. Onze zoo zeer begeerde Leeraar de Ew. heer R. J. Schoemaker werd hedenmorgen door zijn vader, den W.Ew. heer J. Schoemaker, op plechtige wijze tot zijn dienstwerk bevestigd. Een gewichtig ogenblik was het, den zoon door den vader te zien bevestigen en wel met 1 Tim. 4:16. Des namiddags trad onze Leeraar voor ons op en verbond zich aan de gemeente met 1 Col. 1:27—29. Beide keeren was het kerkgebouw overvol, waaronder ook het burgerlijk bestuur en de kerkeraad der zusterkerk B. Stelle de Heere dezen zijnen jeugdigen dienstkecht tot een rijken zegen voor de gemeente en velen buiten haar. Aan allen die ons tijdens de korte vacature van slechts vier maanden gediend hebben, onzen hartelijken dank.

Namens den Kerkeraad,
J. BOES, Scriba.

Van af heden is het adres onzer kerk: Ds. R. J. Schoemaker.

BEVERWIJK, 4 Dec. 1900. Met eenparige stemmen van kerkeraad en gemeente werd alhier beroepen de WelEw. heer Ds. F. Kramer te Stroobos. Onze wensch en bede is, dat Z.Ew. met volle vrijmoedigheid deze roeping moge opvolgen.

Namens den Kerkeraad,
C. L. JENSEN, Scriba.

ONTVANGSTEN.

Voor de Kerk te Kammer-compascuum.

Van de kerk te de Krim f 1, Mijdsrecht f 1, Lochem f 1, Reitzum f 2,50, Katwijk a/d Rijn f 2,50, Gauw f 3, Haringvliet f 1, Arnhem f 5, de Lemmer f 2, Vollenhove f 2. Van kerken uit de Provincie: O. Pekela f 16,35, Bedum f 29,20, Ezinge f 5, Middelstum f 6, Stroobos f 2,50, Uithuizen f 28, Meeden f 3, Warltum f 5, Bierum f 5, Munnekeijl f 1,50, Ten Boer f 21,35.

Wij zijn zeer verblijd. Gingen de kerken uit de Classis in den beginne zoo flink voor, de kerken uit de Provincies volgen. Sommige zonden ons een gift, andere een flinke collecte. Ook gaven nog andere toezegging eener collecte. Wederom kwamen op de circulaire eenige giften in. Voor de groote en de kleine hartelijk dank. Wij zijn er nog niet, waar we moeten wezen, en hopen te komen. Broeders! Helpt nog een steentje aanbrengen.

Namens den Kerkeraad,
W. HOVING, Praes.

Voor een nieuw kerkgebouw te Terwispel.

Van de Ger. gem. te: Assen f 5, Nieuw-Buinen f 5, den Helder f 7,62, Serooskerke f 2,50, Scharnegoutum f 5, Nichte-vegt f 3.

P. A. SMILDE.

Heerenveen, 29 Nov. 1900.

Classis Warfum.

Buitengew. Coll. van de Hulpbeh. kerken.

Bafo	f 7,88	Uithuizern. W. G.	f 22,67
Houwerzijl	- 6,74	Uithuizen	- 21,50
Leens	- 10,16	Ulrum	- 17,12
Middelstum	- 26,40	Warfum	- 14,85
Pieterburen	- 18,26	Winsum	- 15,51
Schouwerzijl	- 4,75	Zoutkamp	- 10,45
Uithuizern. O. G.	- 8,69		

J. DIERSEMA.

Uithuizen, Nov. 1900.

Voor de Inwendige Zending in de Z.O.h. van Friesland.

Gevonden in 't kerkzakje, Ommen f 2,50
Van Mej. de Wed. Wibben, Middelstum f 2,50
Door br. J. Wouda coll. van Doorn f 11,02
Van de Zending-Comm. te Helder f 10,—

P. A. SMILDE, Penn.

Heerenveen, 29 Nov. 1900.

Voor de Theologische School.

Hengeloo (O)	f 6,90	1/2 c. Maarsen 1ste c.	- 0,51
Rijssen	- 4,25	2e h. coll. 1900:	
Winschoten	- 20,71	"Mijdsrecht	- 6,65
Vlaardingen A	- 36,40	"Maarsen	- 0,55
Rockanje	- 2,10	"Baambrugge	- 7,40
Haren (Gr.) extra coll.	- 14,40	"Nichtevecht	- 3,73
Aalten A	- 16,54	"Loenen	- 3,75
1/2 coll. Hijaard	- 4,68	"Vreeland	- 3,26
Ede	- 14,34	"Kockengem.	- 4,82
1/2 c. Wilnis 1899	- 2,—	"Kamerik	- 2,92
" Wilnis (1ste c.)	- 1,65	"Vinkeveen	- 4,01
" Breukelen "	- 6,34	"Tienhoven	- 4,57

Voor de Uitbreiding.

Door br. T. Bouma de contrib. uit Marsum van D.

Westerhuis f 2,50, Da. Groeneveld f 1, Dk. de Groot f 1, T. Bouma f 1, T. R. de Boer f 0,50, J. Visbeek f 0,50.

Door Ds. W. Sieders te Vlaardingen de contr. van dhr. A. W. Schippers f 100.

Door Ds. J. Dwaruma te Uithuizen, Corr. Cl. Warfum, uit Uithuizen de contrib. van P. de Boer f 1, J. Vos f 0,50, J. Arkema f 1, K. ter Veer f 0,50, D. Arkema f 1, S. v. d. Laan f 0,50, K. Smit f 1, L. Achterhof f 0,50, A. Tabak f 0,50, P. Timmer f 1, P. Zwijghuizen f 1, Wed. M. Boelma f 1, A. Schutter f 1, M. Norden f 1, K. Wiersma f 0,50, G. v. Zanting f 0,50, J. J. Norden f 0,50, E. Meijer f 0,50, J. v. Huizen f 0,50, Gr. Arkema f 0,50, P. Ieema f 2,50, S. O. Bouwman f 2, Wed. J. O. Bouwman f 2,50, J. v. Veen f 0,50, J. F. Brandes f 1, C. Weeber f 1, A. Dijkhuizen f 0,50, P. Vischer f 1, G. Dijkstra f 1, Wed. K. Fleurke f 1,50, J. Homan f 1, H. Meijer f 1, A. Pool f 1, Wed. K. Bultema f 0,50, W. Braalsma f 0,50, J. Smit f 0,50, F. Smit f 1, H. Groeneveld f 0,50, J. Duursema f 2,50, G. Dwarshuis f 1, Wed. P. Hoexum f 1, T. Mensinga f 1, J. v. d. Hoek f 0,50, T. H. Kremer f 1, S. Kremer f 0,50, Wed. A. O. Bouwman f 1, K. Terpstra f 2,50, K. Kuipers f 1, F. Dijkens f 0,50, A. Visscher f 0,25, K. Afman f 1, P. Olthoff f 1, J. Veen f 1, D. Dijksterhuis f 1, J. v. d. Hoek f 1, J. Kremer f 1, G. Zijlstra f 2, D. Koelickamp f 0,50, H. Boersma f 1, R. Bultema f 0,50, Wed. D. Mulder f 0,50, H. Huizinga f 1, K. Fram f 0,50, J. H. Wagenaar f 0,50, R. v. d. Molen f 0,50, J. Wierenga f 1, E. Wierenga f 0,50, O. J. Bouwman f 2,50, G. Bosch f 1, O. S. Bouwman f 1, C. Herder f 1, E. Wester-dijk f 0,50, H. Fram f 0,50, J. v. d. Laan f 1, O. Tempel f 1, K. Sietema f 0,50, D. v. d. Laan f 0,50, G. Sietema f 0,50, J. H. Arkema f 1, A. Krol f 1, K. Werkman f 0,50, E. Kremer f 0,50, H. Schoonoord f 0,50, Wed. J. J. Bouwman f 1, J. Bouwman f 1, B. J. Bouwman f 1, E. R. Bouwman f 0,50, C. Westerdijk f 1, B. Huizinga f 1, W. Pot f 0,50, R. Burema f 1, A. Oosten f 0,50, B. Dijkema f 1, D. Zel-vius f 0,50.

Uit Leens de contrib. van M. Ritsema Sr. f 5, M. Ritsema Jr. f 2, J. Elema f 1, J. W. Ronda f 3, P. Buikema f 2, Da. G. v. d. Munnik f 2, J. Doornbos f 2, P. Doornbos f 2, P. Buikema Sr. f 1, H. Pleita f 1, E. Musschenga f 1, E. Wiersma f 1.

Uit Baflo de contrib. van D. J. Bruin f 1, J. v. d. Molen f 1, H. Huismann f 0,50, J. Broels f 0,25, S. Haan f 0,50, L. Broels f 1, E. Kadijk f 1, Extra gift f 1.

Door Ds. T. Bos, Corr. Cl. Groningen te Bedum A.

De contributies: uit Aduard van Wed. K. J. Schipper f 2, M. Poel f 1, M. v. Til f 1, E. Steenhuis f 1, Ds. G. Broekhuizen f 1, Gebr. Wierenga f 2, B. Bosma f 0,50.

Uit Bedum A van K. Balkema f 0,50, M. Velthuis f 4, L. Kramenborg f 1, P. Doornbos f 1, H. Ubbens f 3,50, K. Huizinga f 0,50, E. Sandes f 2, S. Kremer f 1,50, T. Wieringa f 2, K. Velthuis f 2,50, H. Ridderbos f 1, Popko Haverkamp f 2,50, Wed. Mendel f 1, H. Wolthuis f 1, J. Bolhuis f 1, Wed. Blaauw f 0,50, Wed. Lanting f 1, J. Bouwman f 1, J. C. Wirtz f 2,50, J. Groothof f 0,50, A. Kamphuis f 1, C. Hoff f 0,50, K. Klooster f 1, K. v. d. Berg f 0,50, Wed. Boersma f 1, J. Tilma f 5, W. Aushoff f 1, L. Harkema f 1, J. Bakker f 1, W. Dijkema f 1, Wed. J. S. Wiersma f 10, P. Wieringa f 1, H. Bronsma f 0,50, J. Bolt f 1, H. Hut f 1, J. Hospers f 2,50, G. Glanndee f 1, H. Zuidema f 3, Wed. H. Oudman f 5, Wed. Eisinga f 2, J. Wijkema f 1, Wed. Zijlema f 1, Gebr. Haverkamp f 2,50, H. Bijmolt f 1, S. G. Wiersma f 2,50, J. Ritsema f 2,50, J. Boer f 1, A. Zijl f 5, G. R. Wiersma f 1, H. Haverkamp f 3, S. Buurma f 2,50, E. Tillemas f 0,50, K. Heersma f 1, H. S. Groeneveld f 2,50, Wed. Kuipers f 2,50, J. v. Dijken f 0,50, L. Eisinga f 2,50, Wed. J. Oudman f 4, Wed. J. Oosterhof f 4, A. Bouwman f 0,50, J. Bolhuis f 1, A. v. Dam f 1, L. Bouwkamp f 0,50, K. Bouman f 2,50, K. Wieringa f 1, K. Bolt f 1,50, D. Rutgers f 1, R. Veldman f 1, S. P. Winter f 2, P. Kruisinga f 2,50, Ds. T. Bos f 2,50, H. Zuidema f 1,50, A. Holthoff f 0,50, E. v. d. Molen f 0,50, W. Bronsma f 1, P. v. Maar f 1, S. Huizinga f 1, A. Schuiling f 1.

Uit Bedum B van Wed. Hopma f 1, T. v. Dijken f 1. Uit Ezinge van Ds. W. Bouwman f 1, R. Dames f 1, H. Bakker f 1, E. Bakker f 1, H. Ritsema f 2, M. E. Wieringa f 5, J. Fokkens f 0,50.

Uit Groningen A van H. Albracht f 1, A. Alles f 5, H. Alles f 2,50, J. Brouwer f 1, H. Bakker f 2,50, H. Bergema f 1, H. Bolhuis f 1, C. Bijlenga f 1, Th. Bultuis f 1, F. J. Bolt f 5, W. Boelens f 2,50, W. Bekkering f 1, H. Bos f 1, Meij. S. Boersma f 7,50, A. Berkmeyer f 5, J. C. Bijlenga f 4, M. Brouwer f 2,50, P. Doornbos f 1, Jantje Dijkhuis f 0,50, Jakob Dijkhuis f 0,50, J. Dijkema f 2,50, H. Drent f 1, J. v. Dalen f 0,50, E. v. Dijken f 0,50, P. v. Dijken f 0,50, B. v. Eerden f 1, W. Eiseler f 2, A. J. Evenhuis f 1, R. M. Everts f 1, Wed. Emmelot f 1, J. Evenhuis f 1, C. Ensing f 2, Joh. Emmelot f 2,50, Meij. Folkers f 1, C. D. Folkers f 1,50, Jan de Goede f 1, H. Guikema f 2, J. Hoolsema f 2,50, Heslinga f 1, N. v. Huizen f 1, S. B. Hershof f 1, W. T. Hubbeling f 0,50, P. Heslinga f 1,50, Meij. C. v. Hemmen f 2, W. L. Huizinga f 1, J. Haan f 2,50, J. Jonker f 1, A. Jonkhoff f 1, W. S. Klugkist f 0,50, T. Koning f 1,50, B. Kremer f 1,50, J. Kampinga f 1, A. Klunder f 2,50, J. Kajan f 1, R. Kooij f 1, T. Kwant f 1, Meij. G. Kajan f 1, Ph. Kajan f 2, H. Kuik f 1,50, W. P. R. Linger f 2,50, B. v. d. Laan f 2, W. Lettinga f 3, K. Lettinga f 1,50, J. Lettinga f 2, N. Monsma f 0,50, P. Munsttra f 1, D. W. Meinema f 4, G. Meijering f 2,50, K. Muller f 1, J. Mulder f 2,50, H. Meinema f 5, H. Modderar f 1,50, J. Noordhoff f 1, J. G. Piket f 1, J. A. Poelman f 1, Meij. Rosenboom f 1, Reitsma f 0,50, T. Roelsema f 0,50, D. Rijpstra f 1, H. Ruuls f 1, Z. Roerdink f 1, Wed. Reits f 3, J. Sluiter f 1, P. Switters f 1, H. Swema f 1, Stroobor f 0,50, P. Schuil f 1, Steenema f 2,50, A. Sluiter f 1, G. Tonkens f 1, P. v. Velden f 1, J. v. d. Veen f 1,50, W. K. de Vries f 1, L. Vos f 1, P. Vorenkamp f 1, J. H. Vels f 0,50, H. Vels f 2, R. de Vries f 1, L. Venema f 1, J. Vorenkamp f 1, H. Wolters f 1, E. P. Wigboldus f 3, H. Wristers f 2,50, P. Wiersum f 10, Ds. J. Westerhuis f 1, E. v. d. Zee f 2, G. v. d. Zee f 2,50, A. Zwart f 2,50, Trientje Medema f 1, M. Bronsma f 0,50, Rolina Oosterveld f 0,50, W. de Vries f 0,50, S. v. d. Werf f 1, La Croi f 0,50, Meij. M. Uhl f 1, G. v. Dijk f 1, H. W. Huizinga f 2, Joh. Afman f 5, J. Jettes f 2,50, A. Visser f 3, Mevr. Wed. Renting f 1, H. Mulder f 1,50, D. Veldman f 2, Meij. A. F. Albracht f 1, Meij. B. Reits f 1, A. Pot f 1, J. Kort f 1, A. Deel f 1, Boekhold f 2,50, J. Bijlenga f 1, J. Texer f 1,50, P. de Vries f 1, M. Zuidhoff f 1,

Wed. J. de Grave f 1,50, Meij. J. C. Stam f 1,50, K. Werkman f 1, Wed. K. Hof f 1,50, Mevr. Donsire de Savornin Lohman f 5, F. J. Albracht f 2,50, C. P. Emmelot f 0,50, A. de Goede f 1, J. J. Heersma f 1, J. Bos f 1, J. Steenhuis f 1, W. de Boois f 1, J. Hooiboe f 2, R. v. d. Veen f 1, J. J. Bouwman f 1, J. Muller f 2,50.

Uit Hoogkerk van Wed. O. van Zanten (reeds contribuant) f 5, E. Poel f 1, P. Oosterhoff f 1, P. Vonk f 0,50, B. Boersma f 0,50, H. Westerhof f 1, K. Buis f 2, Korn. Buist f 1, J. Oosterhoff f 0,75, Wed. B. Nijdam f 0,75, R. Sinnighe f 1, R. I. van Til f 0,50, A. Buist f 0,50, J. Hazenberg f 0,50, L. Bonnema f 0,50, H. Buist f 0,50, C. H. Ederling f 0,50, Ds. J. H. van der Lichte f 1, J. Terpstra f 1,50, H. G. Gerber (gift) f 1.

Uit Kielwindeweer van R. Broekema f 1, H. F. Teddes f 1, A. Hulsebos f 0,75, Jk. J. Teddes f 1, P. W. Oldenzijl f 1, J. Haviga f 1, A. Trenning f 1, K. B. te Velde f 5, B. Wesperbroek f 0,40, G. de Boer f 1, J. P. Teddes f 1, J. Lenning f 1, Jakob J. Teddes f 1, E. Drijfhof f 1,50, L. Lumkes f 1, O. Teddes f 1, L. W. de Vries f 1, Ds. J. Karsen f 1, H. C. Kieft f 3, Wed. F. Teddes f 1,50, H. J. Teddes f 1, T. Prins f 1, Wed. T. Teddes f 1.

Uit Sappemeer van H. Bouman f 2, Meij. A. Mulder f 2, J. Blaak f 1, A. Boswijk f 1, R. Bos f 1, H. Bontjes f 1, R. Bontjes f 1, D. Rites f 1, J. Sluiter f 1, R. Clevering f 1, F. Boswijk f 1,50, J. Bouman f 1, G. Vegter f 1, de Rapper f 1, A. Hulsebos f 1, H. Boswijk f 1,50, J. de Graaf f 0,50, G. Bieze f 0,50, A. Vonk f 0,50, Wed. K. O. Bouwman f 0,50, J. Blaauw f 1, F. v. Dam f 1, E. B. f 1, J. Drent f 0,50, M. Groenewold f 0,50, L. Oudman f 0,50, Wed. Kuiper f 2, T. Alons f 0,50, R. Reitzema f 1, C. L. Aloas f 0,50, H. Stemmer f 1, H. Maathuis f 1.

Uit Wetsinge-Sauwert van Kerkeraad f 5, Ds. J. Kerssies f 1,50, J. Land f 0,75, W. Hoekzema f 1, J. Huizinga f 0,75, J. Oomkens f 0,50, P. Vink f 0,50, J. J. de Jonge f 0,50, Wed. K. Lugtenburg f 1,50, H. v. d. Laan f 1, R. Smid f 1, J. v. Hoving f 0,50, J. W. Zwartenberg f 0,50.

Uit Ten Boer van B. H. Wiersma f 2,50, Gebr. Swierenga f 2,50, Wed. R. Wigboldus f 2,50, Da. P. Bos f 2,50, W. Hofman f 2, L. v. d. Molen f 2, J. Ritsema f 2, H. Brouwer f 1,50, Wed. P. Ritsema f 1,50, S. J. Swieringa f 1,50, Wed. B. F. J. Swieringa f 1,50

ouders of **getuigen.**

XIII.

De Gereformeerden hebben, blijkens de in het vorig artikel aangehaalde Synodale bepalingen, aan een stelselmatig uitsluiten van de moeder bij den doop van haar kind nimmer gedacht.

Als zij nu en dan bij den Kinderdoop alleen van de tegenwoordigheid des *vaders* spreken, dan kan dat zijne oorzaak niet hebben in de tegenwoordig door sommige broederen gekeesterde meening, dat de moeder bij den doop van haar kind niets te maken had en zelfs niet tegenwoordig mocht zijn, noch op de vragen antwoorden mocht.

Er moet eene andere reden wezen ter verklaring van het feit, dat soms alleen de vader genoemd en de moeder verzwegen wordt. Die reden zal ons later duidelijk worden. Eerst willen wij nog een ander en zoo mogelijk nog krachtiger bewijs aanvoeren, dat het noemen van den vader alleen hoegenaamd niet eene stelselmatige uitsluiting der moeder bedoelt.

Dat bewijs ligt in de getuigen, die de Gereformeerden bij den Kinderdoop hebben overgenomen en toegelaten. Zij hebben ook niet gezegd, dat getuigen noodzakelijk waren, maar zij hebben ze toch over het algemeen geoorloofd en nuttig geacht.

Hoe zou het nu mogelijk zijn, dat men *getuigen* toeliet en de *moeder* stelselmatig weerde en uitsloot? Het een strijdt met het ander zoo sterk mogelijk. Getuigen, die in elk geval in veel lossere betrekking stonden tot het kind dan de moeder, zou men bij den doop hebben toegelaten; en de eigen moeder, die na den vader het kind het naast staat, die het kind voedt en verzorgt en bij dag en bij nacht onder haar toezicht heeft, die zou men met opzet en stelselmatig van den doop van haar kind hebben willen uitsluiten!

Het is te ongerijmd, om te denken. En daar komt nog bij, dat niet alleen mannen maar ook *vrouwen* als getuigen werden toegelaten. Vreemde vrouwen mochten dus bij den doop van een kind tegenwoordig zijn en op de voorgestelde vragen antwoorden en verplichtingen op zich nemen voor de Christelijke opvoeding van het kind. Maar de eigen moeder zou geweerd zijn! Zij zou zelfs niet bij den doop van haar kind tegenwoordig mogen zijn! Zij zou op de vragen niet zelve hebben mogen antwoorden! Getuigen, mannelijke en vrouwelijke, werden toegelaten, en dan dikwerf getuigen, op wie de kerk dikwerf heel wat aan te merken had; maar de Gereformeerden zouden tegen de moeder hebben gezegd: gij moogt er niet bij zijn, gij hebt er niets bij te maken, uwe belofte is in die van den man begrepen!

Nog eens, het is al te dwaas, om zulk eene meening aan onze vroede vadersen toe te schrijven.

Maar er is nog meer. De Gereformeerden hebben de getuigen bij den doop door de ouders vervangen. Als zij getuigen toelieten, dan was dit op de tweede plaats. Op de eerste plaats stonden de *ouders*. Zij moesten het kind ten doop aanbieden en ten doop houden.

Waarom deden zij dat? Wat was de drijfveer daarvan? Waarom waren zij er zoo eenparig en zoo bijzonder op gesteld, dat de *ouders* bij den doop hunner kinderen tegenwoordig zouden zijn?

De reden was deze. De Gereformeerden verwierpen de leer der Roomsche kerk, dat de doop de wedergeboorte werkte, dat het uitwendig waterbad de afwassing der zonden zelve was.

Maar hierdoor kwamen zij in eene eigenaardige moeilijkheid. Want de Schrift leerde duidelijk, dat de sacramenten alleen voor de geloovigen ingesteld waren. En dus moesten zij of den Kinderdoop verwerpen, wijl de kinderen geen geloovigen waren, of zij moesten op de eene of andere wijze aantoonen, dat de kinderen der

geloovigen ook 'zelven tot de geloovigen te rekenen waren.

De Wederdoopers waren spoedig met hunne conclusie gereed. De sacramenten waren voor de geloovigen ingesteld en konden eerst bediend worden na voorafgaande belijdenis. Maar kinderen konden niet gelooven, want geloof is eene werkzaamheid des verstands; zij konden nog veel minder belijdenis afleggen van hun geloof, en dus was de Kinderdoop te verwerpen.

Het scheen, dat tegen deze rede- neering niets was in te brengen. Zij sloot ineen als eene bus. De Luther- schen bezweken zelfs voor deze rede- neering en keerden tot het Roomsche gevoelen terug, dat de doop bij jonge kinderen de wedergeboorte werkte door de kracht van het woord, hetwelk met den doop gepaard ging en het water des doops tot een levend, Goddelijk water merkte.

Maar de Gereformeerden gingen een anderen kant uit. Zij erkenden, wijl de Schrift alzoo leerde, dat de doop alleen voor geloovigen ingesteld was. En dus gaven zij toe, dat de kinderen of als geloovigen te be- schouwen waren, of dat zij anders geen recht hadden op den doop en dus de Kinderdoop te verwerpen was.

En nu deden zij een gewichtvollen stap; zij beleden, dat God ook buiten alle middelen om met zijne genade in het hart van kinderen werken kon. Zonder woord en zonder sacrament kan Hij door zijn Geest het doode hart van den zondaar wederbaren ten eeuwigen leven. Kinderen van geloovigen kunnen ook geloovigen zijn, niet met de daad maar in be- ginsel. Zij kunnen hebben het be- ginsel, het vermogen des geloofs, zooals zij van nature ook hebben het vermogen des gezichts en het vermogen des gehoors, zonder dat zij er daadwerkelijk gebruik van kunnen maken.

Doch dit was natuurlijk niet genoeg, om den Kinderdoop te rechtvaardigen. Daartoe waren nog twee andere dingen noodig; en wel ten eerste, dat de kinderen der geloovigen dat beginsel des geloofs niet maar in het afgetrokken kunnen hebben maar dat werkelijk hebben, en ten tweede, dat dat geloof ook beleden wordt, want geloof en bekeering geven nog geen recht op den doop, maar moeten eerst in belijdenis zich uiten, eer de doop mag worden toebediend.

En toen, voor deze ernstige en ge- wichtige vraag geplaatst, hebben de Gereformeerden eenparig geantwoord met de verwijzing naar het verbond der genade. In dat verbond zeide God tot Abraham en in hem tot alle geloovigen: Ik zal uw God zijn en de God van uw zaad na u. In dat verbond zijn de geloovigen niet alleen, maar met hen hunne kinderen opge- nomen. Dat verbond is de vaste grond van den Kinderdoop. Want kinderen der geloovigen zijn even- goed als hunne ouders in het ver- bond der genade begrepen. Ook hun komt de belofte toe. Gelijik zij zonder hun weten der verdoemenis in Adam deelachtig zijn, zoo worden zij ook zonder hun weten door God in genade tot zijne kinderen aange- nomen.

Daarmede hadden de Gereformeer- den het vaste steunpunt gevonden, dat zij in den strijd tegen de Weder- doopers van noode hadden. Geen subjectieve meningen, geen mensche- lijke gissingen, geen abstracte moge- lijkheden, maar Gods verbond en zijne belofte waren de hechte grond- slagen van den Kinderdoop.

Maar indien dit zoo was, dan kwam bij den doop der kinderen ook alles aan op de *ouders*. Bij de Roomschen en de Lutherischen is dit niet het geval. Want bij hen werkt de doop de wedergeboorte. Het is bij hen tot op zekere hoogte geheel onver- schillig, wie de ouders zijn. Als het kind maar door getuigen in naam der kerk voor hunne rekening genomen wordt, dan is alles in orde en kan de doop zonder bezwaar worden toebediend.

Maar de Gereformeerden konden zoo niet redeneeren. Kinderen had-

den dan alleen recht op den doop, als zij zelf geloovigen waren. En voor geloovigen konden zij dan alleen gehouden worden, als zij kinderen van geloovige ouders waren en met die ouders in het verbond der ge- nade waren opgenomen.

En zoo kwam bij den Kinderdoop altijd de vraag hierop neer: zijn de *ouders* geloovigen, zijn zij in het ver- bond der genade begrepen? Zoo ja, dan liep de lijn des verbonds over hen heen ook tot de kinderen door.

Bij den doop der kinderen kwam dus het zwaartepunt in de *ouders* te liggen. En indien dit zoo was, dan kwam het niet alleen op den *vader* maar wel terdege ook op de *moeder* aan.

Want immers in Christus is geen man en geen vrouw. In het geeste- lijke telt de vrouw evengoed mede als de man. Daarom betoogt Paulus in 1 Cor. 7, dat, al is de vader een ongelovige, de lijn des verbonds toch over de moeder heen doorloopt tot de kinderen. Want anders waren uwe kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig.

Daarom konden de Gereformeerden er niet aan denken, om bij den doop der kinderen de moeder uit te sluiten. Zoo iets lag ver buiten hun gedach- tenkring. De ouders, beide de vader en de moeder, zijn in het verbond der genade begrepen; beiden hebben voor hun zaad de belofte des genade- verbonds; beiden zijn voor de Chris- telijke opvoeding hunner kinderen verantwoordelijk.

BAVINCK.

VRUCHT DER REDDING.

Hierom zal U ieder heilige aanbidden in vinderstijl. Ps. 32 : 6a.

(Slot.)

Van deze heiligen zegt de dichter, dat zij God zullen *aanbidden*.

Het gebed is de opheffing van het hart tot God. De Heere leest in het hart. Een gebed, waarin het hart niet deelt, kan Hem niet welbehaglijk zijn. Daarentegen kan er een Hem welge- vallig gebed in het hart zijn, al is er geen woord op onze lippen. Op oot- moed en vertrouwen komt het aan.

De zon der natuur werpt hare eer- ste stralen op de hooge bergen en de Zon der Gerechtigheid gaat met haar koesterend licht het hooge en verhevene voorbij, om te bezoeken de nederigen van hart.

Waar ware ootmoed gevonden wordt, is ook vertrouwen, dat het niet teveer- geefs is tot God te komen, maar dat Hij is een belooner dergenen, die Hem zoeken. Een vertrouwen, dat niet ge- grond is op eigen verdienste, maar op het verbond der genade, op de verdien- sten van Christus, op de belofte des Heeren, dat Hij zijn Naam wil verheer- lijken in de verhooring der gebeden. Hij, die in zijne alwetendheid al onze noden kent, machtig is om ze te kun- nen en goedertieren om ze te willen vervullen. Hij alleen moet worden aan- gereden. De afgoden der Heidenen zijn ijdelheid. De voorspraken der Room- schen bieden geen hulp.

De God van eigen voorstelling stelt teleur. De God des Bijbels, Hij, die genade en recht verheerlijkt in den weg der verlossing des zondaars, is de niet beschamende toevlucht van het zondaars- hart.

De dichter zegt, dat ieder heilige Hem aanbidden zal in *vinderstijl*.

»Zoek den Heere, terwijl Hij te vin- den is, roep Hem aan, terwijl Hij nabij is.» Maar is God niet allerwegen? Moet Hij gezocht worden, alsof Hij slechts op een enkele plaats te vinden was?

Het woord moet oneigenlijk worden verstaan. En als David gewaagt van »vinderstijl», dan geeft hij er mede te kennen, dat er een tijd zal komen, wan- neer God met zijne genade niet meer te vinden zal zijn. De Heere zegt dit zelf: »Dewijl ik geroepen heb, en gij- lieden geweigerd hebt; mijne hand uit- gestrekt heb, en er niemand was, die opmerkte; en gij al mijnen raad ver- worpen, en mijne bestraffing niet gewild hebt; zoo zal ik ook in ulieder verderf lachen, ik zal spotten, wanneer uwe vreeze komt. Wanneer uwe vreeze komt gelijk eene verwoesting, en uw verderf aankomt als een wervelwind; wanneer u benauwdheid en angst overkomt; dan zullen zij tot mij roepen, maar ik zal niet antwoorden; zij zullen mij vroeg zoeken, maar zullen mij niet vinden.»

Zoo moet dan de tijd der genade worden waargenomen. De heiligen ver- staan dit. De wijze maagden houden hare lampen brandend en zijn tegen sluimering op hare hoede.

In vinderstijl vluchten zij naar den God hunner hope. Zij aanbidden, ver-

heerlijken Hem, en bidden om de bewij- zen zijner genade.

Zij aanbidden Hem aan de plaats des gebeds, en onder de waarneming van de middelen der genade. In den hui- selijken kring, waar Hij wordt erkend als de fontein van alles goeds. In de eenzaamheid als de deur is gesloten, en de binnenkamer de stille getuige is van het zuchten en bidden en pleiten en worstelen der ziel. Zij aanbidden Hem allerwegen, op het land of op het water, op het kantoor of in de werkplaats, langs den weg of op het leger.

Manasse aanbad Hem in den kerker, en Jona riep tot Hem uit den buik van den visch. Daniël hief zijne ziel tot Hem op in den leeuwenkuil en de drie jongelingen stortten hun hart voor Hem uit in den gloeienden oven.

Intusschen moet de verwachting van David ons den schaaftelblos op het gelaat der ziel brengen. Hoe weinig overden- ken wij ernstig de genade door God aan anderen bewezen, en dientengevolge, hoe weinig gebruiken wij haar tot ster- king van ons geloof, dat ook onze bede- verhooring zal vinden. Toch is »al wat tevoren geschreven is, tot onze leering tevoren geschreven, opdat wij door lijd- zaamheid en vertroosting der Schriften hope hebben zouden.»

Drukken u uwe zonden, wanhoop niet. Neemt niet Kaïn, maar David tot een voorbeeld. Volgt het gedrag der heiligen, die verbroken van hart en ver- slagen van geest, hunne aangezichten schaaftelblos op de trappen van Gods genadetroon legden en pleitten: Heere, Gij hebt eertijds de misdaad uws volks weggenomen, vergeef ook ons onze zon- den, en verhef over ons het vriendelijk licht van uw genadig aangezicht.

Ziet gij u door vijanden omringd, vlucht niet in moedeloosheid weg, maar buigt u voor uwen God, en zegt: Heer der heirscharen, Gij hebt steeds uwe verlossende hulpe aan uw volk betoond. Het riep tot u als het hun bange was, en Gij hebt hen niet beschaamd, wil ook ons doen juichen: »Mijne ziel is ontkomen als een vogel uit den strik des vogelvangers: de strik is gebroken en ik ben ontkomen.»

In welken toestand gij ook komen moogt, er is niets vreemds. Uw pad is het van ouds betreden pad. Er is voorziening in elken nood. Doet winst met de oude geschiedenis. Verhaal een- voudig en spreek uwe eigen ervaring. Laaf u gedurig aan de Schrift, de troost- bron der dorstige zielen, en leid er an- deren heen. Wapen u gedurig met de Schrift, het tuighuis des hemels, en wijs er anderen den weg. Houd u niet op in het gestoelte der spotters en laat u niet uit het veld slaan, als zij smadend zeggen: Waar is uw God? Uw God is in den hemel en aan alle plaatsen zijner heerschappij. Uw God is op den troon der genade. Uw God heeft steeds zijn Woord vervuld, en zal zijn Woord ver- vullen: »Roep Mij aan in den dag der benauwdheid, en Ik zal er u uithelpen, en gij zult Mij eeren.»

Om de eere Gods zij het u boven alles te doen. Dan zult gij tijd en wijze van verhooring aan Hem overlaten, en gelooven, dat zijne gedachten en wegen niet slechts anders, maar ook oneindig hooger zijn dan onze gedachten en we- gen. Ons hart, van nature ongelovig en boos, zoekt ons telkens de gebeds- verhooring in twijfel te doen trekken. De wereld houdt ons onophoudelijk de toevluchten der leugenen voor. Satan kan het rechte bidden tot God niet verdragen en zoekt ons ongelovig te doen woelen. Hij wijst er op, dat velen, die zich om God noch zijn Woord be- kommenen, een leven van voorspoed en vreugde hebben, en dat de godvruch- tigen dikwerf bedrukt hun weg gaan, en hunne gebeden niet verhoord zien. Maar vergeten wij niet, voorspoed is niet altijd zegen, en God rekent met de eenwigheid.

De schijnbaar niet verhoorde gebeden der oprechten zijn niet verloren.

Geef God niet altijd, wat gevraagd wordt, dan laat Hij dit om wijze rede- nen, en geeft iets anders. Geef Hij niet altijd dadelijk de verhooring, dan stelt Hij haar uit tot de juiste ure is geko- men. Hij kent die, Hij is de alleen wijze God. Johannes zegt: »Dit is de vrijmoedigheid, die wij tot God hebben, zoo wij iets bidden naar zijnen wil, dat Hij ons verhoort.»

NOTTEN.

VOLKSNODEN.

Over Doofstommen e.a.

Reeds eenigen tijd geleden, heeft de Vereen. »Eiffatha» haar Twaalfde Verslag in 't licht gezonden. Wij baveien het zeer ter lezing en onderlinge bespreking aan. Zacht- kens groeit deze Vereeniging, en ook het Instituut, dat sedert het vorige jaar te Dord- recht is gevestigd. »Er was groei en was- dom in meer dan één opzicht. Een ruimer gebouw, een grooter aantal leerlingen, een steeds klimmend getal leden en begunstigers, in milde schenking — gelijk onze Penning-

meester zal mededeelen — blijkbaar goede gunst in de oogen der menschen. Moge er ook groei en wasdom gevonden worden in de liefde onzes harten en vermenigvuldiging des gebeds, opdat steeds meerder en beter door allen die voor en in Effatha arbeiden, worde verstaan hoe de Heere wil dat deze arbeid zal geschieden . . . » Dit goede woord van den Secretaris, *Dr. van Kasteel*, moge ook bij de lezers van »De Bazuin» hartelijke instemming vinden.

Op één gebrek, of, wilt ge liever, gemis, gemis aan saambinding en ontwikkeling van kracht, moeten we even wijzen, nl. het veel te klein getal *Afdeelingen*. Ook wordt niet van *alle*, wel van *sommige*, afdeelingen, zooals o.a. die in »s-Hage, levensactie openbaar. Moge tegen de e.k. Algem. Vergadering in de vele plaatsen waar een voldoende aantal leden is, een afdeeling vrijrijzen. Ook het getal *Corporaties* (Kerkeraden, Vereen. . .) is nog veel te klein. Maar vóór alles is er behoefte aan . . . *kinderen*. Ach, dat nog steeds doofstomme kinderen uit onze kringen geplaatst worden in Instituten, waar *niet* Jezus, onze Heere, heer en meester is!

Voor ons ligt ook het laatstverschenen *Algemeen Verslag* van het Instituut voor Doofstommen te Groningen. Daarin troffen ons twee punten, die wij ook in onze krin- gen ter overweging aanbevelen.

Het eerste is een woord in het belang van **doofstomme kinderen die nog een weinig hooren kunnen.**

Inzonderheid **onderwijzers en schoolbesturen** gaat dit aan.

Melding makend van de desbetreffende onderzoekingen van Prof. *Bezdol* te München, spreekt genoemd Verslag aldus over en in het belang van kinderen met *overblijfsels* van gehoor.

»De belangrijke onderzoekingen van Prof. *Bezdol* te München naar de gehoorrestes der kweekelingen van het Koninklijk Centraal Doofstommen-Instituut aldaar, en het practisch resultaat hiervan, dat namelijk eenige leerlingen, welke het onderzoek als geschikt aanwees, tot eene *klasse van hoorenden* of liever tot eene *klasse van hardhoorigen* waren vereenigd, hadden reeds geruimen tijd onze aandacht getrokken. Wij vroegen ons af, of men werkelijk, zulke leerlingen bij het onder- wijs van de eigenlijke doofstommen schei- dende, zoowel deze als gene een dienst zou bewijzen en namen daarom gaarne het aan- bod van den directeur aan, om naar Mün- chen te gaan en de zaak persoonlijk te onderzoeken. Na kennisneming van het uitgebrachte rapport hebben wij besloten het volgende schooljaar eene poging te doen tot het vormen eener klasse van partiel hoorenden. Dr. H. Zwaardemaker, Professor aan de Universiteit te Utrecht, heeft zich tot onze vreugde bereid verklaard met onze doc- toren, de HH. Bolt en Schutter, de wijze, waarop het voorafgaand onderzoek zal plaats hebben, vast te stellen. Een verslag van deze reis is gegeven als bijlage tot dit jaar- bericht.

Met verwijzing naar het verslag van het vorige jaar, meenen wij met nadruk te moe- ten herhalen, wat daar gezegd is aangaande de wenschelijkheid, om de beginselen der klankleer als leervak op te nemen aan de Kweekscholen voor Onderwijzers en aan de Normalscholen. Uit brieven en medede- lingen door ons ontvangen blijkt ook dit jaar, dat vele ongelukkigen geholpen zouden kun- nen worden, indien een onderwijzer in de plaats hunner inwoning voldoende kennis van de klankleer bezat. Om één voorbeeld te noemen. Een kind van ruim 4 jaar, wel wat achterlijk in het praten, maar dat zich zeer goed verstaanbaar maken kan, wordt plotseling doof. Ontvangt dit kind niet on- middelijk onderwijs, zoodat het blijft spre- ken, dan verliest het na verloop van betrek- kelijk korten tijd het vermogen om zijne gedachten door woorden kenbaar te maken; het wordt stom. Voor eene inrichting als deze is zulk een kind te jong; op dien leef- tijd kan het de ouderzorg nog niet ontbe- ren. Welk een geluk voor de ouders en voor het kind, indien een onderwijzer in zijne geboorteplaats het kan helpen, tot het den vereischen leeftijd, om in een Instituut voor Doofstommen te worden opgenomen, heeft bereikt.»

Het tweede punt betreft de doofstommen die, na voleinden leertijd, worden ontslagen. Voor menigeen van hen is met die ure een tijd van moeiten en smarten begonnen. Doch — voor ditmaal genoeg.

Wie van onze onderwijzers wil eens over het bovenstaande nadenken, samenspreken met anderen, en in 't openbaar de vrucht van zijn overweging mededeelen? Inderdaad, aan onze doofstomme, blinde, zwakke en ziekelijke, kinderen i. é. w. aan het ellendige en arme in onze kinderwereld, moet nog veel meer aandacht en zorg der liefde worden gewijd. Niet het minst van dezen geldt des vrien- delijken Zaligmakers woord »Laat de kind- kens tot Mij komen, en verhindert ze niet!»

L. LINDEBOOM.

Politieke Beschouwingen.

Toen de President van de *Z.-Afrikaansche Republiek* Zaterdag zijn reis van Parijs door een deel van België tot in Keulen voortzette bleek niet alleen, dat de sympathie in Frankrijk voor de Boeren-zaak nog onver- zwakt zich ontwikkelde, maar tevens, dat het volk zoowel in Duitschland te Herbesthal, Aken, Düren en Keulen als in België te Char- leroi, Namen, Luik en Verviers hardroerend wedijverde om van zijn warme belangstelling

in het zware oorlogsgedrag der Boeren in Z.-Afrika te doen blijken en van zijn krachtige wil om arbitrage van de Regeeringen te verkrijgen. Jammer, dat vooral in Keulen, doordien de Regeering geen behoorlijke voorzorgsmaatregelen had genomen, de sympathiebetuigingen soms overgingen in wanorde en gescreuw.

Zondag kwam echter de boodschap des Duitschen Keizers, dat hij tot zijn leedwezen verhinderd was Kruger te ontvangen en hem verzocht niet naar Berlijn door te reizen, pijnlijk en droef de hoogstaande betuigingen van hulde en sympathie storen. . . . Dat de door den Keizer gegeven regelingen voor de nacht — geen wezenlijke verhindering behoeft te zijn, begrijpt ieder, gelijk elk een beseft, dat de Keizer eigenlijk Kruger niet wilde ontvangen. Later misschien wel, zoo meent men nu de mondelingen toelichting van Keizers gezant bij 't bedanken van Kruger voor diens telegram Maandag gegeven — te mogen uitleggen.

Wij hopen het van harte. Gelukkig, dat onze Regeering hem niet keert en dat de ontvangst Donderdag en vervolgens hier te lande niet minder sympathiek en algemeen zal zijn dan in Frankrijk of België.

Intusschen razen haast de meeste Fransche couranten van verbeten woede op den Duitschen Keizer, terwijl de Engelsche bladen een gematigde juichkreet aanheffen. Terecht beseffen zij dat het gevaar (zooals zij het opvatten) van arbitrage-aanvraag nog niet is geweken. Ook in Duitsland geeft men de hoop nog niet op. Bladen als de *Kreuzzeitung*, *Tageszeitung* en zelfs de *Reichsboten* veroordeelen de daad des Keizers scherp en verwachten hierna betere dingen. Het Duitsche volk keert over het algemeen de daad des Keizers af en gevoelt daardoor eigen sympathieën voor de Republieken en afkeer tegen Engeland toenemen. Rhodes, de groote roover, kon ontvangen worden door den Keizer; Kruger, die slechts om recht voor een vertrappt volk komt vragen — thans niet. De tegenstelling is scherp, maar allerzins juist.

Toch, zoo oordeelt men nu algemeen is „de politieke toestand geheel veranderd. Zelfs de Duitsche correspondenten van Regeeringsbladen, die de Fransche betoging mede maakten, erkennen, dat het hoofdmotief van het Fransche volk een eerlijke begeerte naar arbitrage was.

Neen, het gaat niet om Boeren alleen, het gaat om de arbitrage. Nimmer was deze gedachte zoo het eigendom der volken. Men voelt het, zal er rust en vrede komen, dan moet het recht boven het geweld gaan.

Met Kruger vraagt men niet Europa's zwaard, maar slechts naleving van de Vredes-conferentie, die Engeland en Duitsland ook teekenden. Engeland oordeelt zichzelf, dat het toont het recht niet aan te durven. Het brutale Albion weigert maar eenvoudig en verhindert daardoor de zegespraal van het machtige ideaal, dat door den heerscher aller Russen uitgesproken, door de volken met geestdrift is begroet. Albion verhindert den wereldvrede, en als het zijn zin krijgt in dezen schreuwend onrechtvaardigen oorlog dan is het vredes-ideaal verder dan ooit teruggeschoven.

Wilhelm heeft door zijn besluit indirect den vrede oorlog bekrachtigd, d. i. de niet ernstig genoeg te schatten betekenis van den 26 December. Zonderlinge begripsverwarring toch men verdedigt deze houding door een beroep op de neutraliteit. De neutraliteit is integendeel droevig geschonden. Een ondertekenaar van de vredes-conferentie is niet meer neutraal, als hij weigert te luisteren naar een volk, dat op grond dier Conferentie berechtiging van zijn geschil met een ander volk vraagt.

De gekroonde hoofden zullen eenmaal de sombere gevolgen ondervinden van dit spelen met de geweten hunner volken. Als het geweten eenmaal den strijd aanbindt, dan is het onverwinnbaar. . . .

Ook van N.-Amerika is voorhands niets te hopen. Ziehier, samengevat, wat zijn President in zijne boodschap zegt. Zoals te verwachten, wordt daarin uitgebreid de China-kwestie besproken. Opmerkelijk is dat Mac Kinley de onderkoningen van het Zuiden prijst.

Uit de houding die Amerika tegenover China moet aannemen, blijkt dat Mac Kinley veel voor Rusland's politiek voelt. De President is ook voor ontruiming van Peking en het brengen van twistpunten voor het Hof van arbitrage in Den Haag. De President is de eisch van voorbije bestraffing der hoofdschuldigen toegedaan (van doodstraf spreekt hij echter niet) en acht dezen eisch de allereerste voorwaarde.

De betrekkingen met de Mogendheden worden goed genoemd. Mac Kinley kan nog niet den vollen omvang van de vleeschkeur-wet in Duitsland voor Amerika's handel aangeven. Met Engeland zijn de betrekkingen ook goed en de moeilijke kwesties van den Zuid-Afrikaanschen oorlog (oorlogscontrabande) werden bevredigend opgelost.

Scherpe afbakening van de grens van Alaska is dringend noodig; de invloed van Japan tot oplossing der verschillen kan niet gemakkelijk overschat worden. De kwestie met Turkije zal naar alle waarschijnlijkheid spoedig zijn opgelost. Sprekende over de *Philippijnen* zegt de President dat hij ben de voordeelen van de vrijheid en een goed bestuur hoort te verzekeren! Doch genoeg.

Gelukkig zetten de Boeren in Z.-Afrika's velden den strijd door. Gaat Engeland voort te verbranden en te verbranden zoowel vrouwen als mannen — de helden laten zich daardoor niet ophouden. Het blijkt, dat Botha en de zijnen in de Noordhelft van Transvaal Zuidwaarts dringen. Maar de verliezen der Engelschen bij Rhinosterkop waren betekenend. Tegenover de la Rey, dien men bij Krugersdorp meende beet te hebben, staat men beschamd; geen man kon men hem ontnemen, de vogel vloog waarheen hij wilde. Zó is 't ook gesteld met de gehoopte omsingeling van Erasmus en Viljoen bij Bronkhorstspuit. In het Z.-Westen, in Lichtenburg, kunnen de Engelschen niet doorden voor zij versterkingen ontvangen. Doch dezen worden weer aan de Oostzijde van Pretoria vastgehouden, waar de Engelschen bij Springs

en Heidelberg de handen vol hebben met de Boeren om ze uit de nabijheid van Pretoria-Johannesburg te houden. Nog beter gaat het in den Vrijstaat. De Wet houdt nog immer vast de 450 Engelschen, die hij bij de inneming van de Wetsdorp gevangen nam. Hoe ook vervolgd zet hij zijn marsch naar 't Zuiden voort; zijne kommando's versterkend en van de Engelschen nemend wat hij noodig heeft om hen met succes te kunnen bestrijden. Bloemfontein moest rondom verschanst worden om veilig voor de Boeren te zijn! Bij Kimberley en Vrijburg siddert men voor hen en in de Kaapkolonie rizen de wateren van den weerzin tegen Engeland al hooger en hooger.

De hoop voor de strijdende BURGERS blijft dus nog levendig!

NOORDTJL.

KAN HET WAAR ZIJN?

Zoo vroeg ik onwillekeurig, toen deze dagen de vraag tot mij kwam, of naar *Geref. beginselen* van kerkregering „huisbezoek“ niet het werk of de roeping van de Leeraars is, maar uitsluitend alleen van de Ouderlingen? Ter verduidelijking werd er bijgevoegd, dat het hier niet ging over Leeraars in groote gemeenten, waar zij wegens hun druk ambtelijk werk „het huisbezoek“ moeilijk kunnen bijbrengen en dit dus wel aan de Ouderlingen moeten overlaten. Neen, werd er verzekerd, het gaat hier over de *laak* en de roeping der Leeraars in het algemeen of als zoodanig, zoodat ieder Leeraar, ook die der kleinste gemeente zich van dat werk heeft te onthouden en het aan zijn Ouderlingen over te laten. Men had den vrager verzekerd, dat dit naar eisch van *Geref. beginselen* was en dat de Leeraar hoogstens ten taak had, zoo hier en daar eens in te loopen om na te gaan of de Ouderlingen zich wel behoorlijk van hun plicht in dezen kweten.

Dit hoorende, uitte ik onwillekeurig de hierboven gestelde vraag. Kan het waar zijn, dat er Leeraars zijn in onze Geref. kerken, die zulk een opvatting hebben van hun roeping in dezen?

Indien ze er mochten zijn, gelijk mij stellig verzekerd werd, hoewel ik het nog moeilijk kan gelooven, dan wensch ik hun een hartgrondige bekeering toe en dat wel nog voor deze eeuw ten einde loopt.

Want wat men ook van zulke een opvatting, hooge of diepe opvatting, van het ambt eens dienaars des Woords moge denken, naar *Geref. beginselen* is zij niet, gelijk ze ook vierkant in strijd is met de practijk der Geref. kerken met name die in Nederland.

Op de vraag: „*door wie moet het huisbezoek*“ geschieden? antwoorden de Gereformeerden eenparig: door den dienaar des Woords en den ouderling *gesamenlijk*. Op dit „*gesamenlijk*“ werd om verschillende redenen den nadruk gelegd.

Op de vraag: wie moeten bezocht worden? antwoordt een man als Voetius zelfs: vooreerst alle leden, vervolgens de hoorders, *zoo het eenigzins kan allen*. Terwijl hij niet onduidelijk te kennen geeft, dat zoo tijd en gelegenheid het toelaten, men zich tot deze zelfs niet behoeft te beperken. *) Trouwens „het zaai aan alle wateren“ zal ook hier wel gelden, zonder dat men behoeft te vreezen, daardoor terstond op Methodistische zijpaden te zullen afwaken. Uit vrees voor Methodisme loopen blijkbaar velen gevaar zoo droog te worden als kerk, zoo taai als leer en zoo eng van hart als een oude Farizeër.

Kan het waar zijn? moet ik nogmaals wel vragen, gepaard met het uitspreken van de hoop, dat mijn vrager zich vergist heeft. Ik zou tenminste de kerk beklagen, die door zulk een Leeraar bediend werd en dien Leeraar er bij.

D. K. WIELENGA.

*) Poll. Eccl. Tom. IV p. 107.

KERSTFEEST OP „BLOEMENDAAL.“
De Red. vestigt de aandacht op onderstaand verzoek, tot hulp van deze arme lijdters.

Ondergeteekenden komen namens den Vriendenkring „Bloemendaal“ weder een beroep doen op de offervaardigheid der lezers van dit blad. Het Kerstfeest nadert; de patiënten van „Bloemendaal“ wachten ons en onze kas is zoo goed als ledig. Wie helpt ons een handje? Wij weten wel, daar wordt tegen Kerstfeest zoo ontzaglijk veel gevraagd; maar als wij terug denken aan vorige jaren, waarin men ons zoo zeer verblijdde, dan krijgen wij weer vertrouwen, dat onze verwachtingen ook ditmaal niet zullen beschaamd worden. Daar is zooveel noodig voor zulk eene groote Stichting. Komt, bekende en onbekende lezers! die door de goedheid uws Heeren gezondheid geniet en een helder hoofd bezit; komt gij allen, die iets weet van de ellende der krankzinnigheid, helpt ons eenige lichtstralen brengen in het vaak zoo duister bestaan der geesteskranken van „Bloemendaal.“ Geef uw gaven, groot of gering, in geld of in den vorm van boeken, pater, wandversiering of wat den mond streelen kan en weest verzekerd, dat alles met groote blijdschap en hartelijke dankbaarheid zal aanvaard worden door

Het Bestuur:

JAC. SMELIK, Voorz., Helmersstraat 44.
W. K. POULUS, Penningm., Westeinde 44.
H. L. GOLTHERMAN, Secr., Vaillantlaan 5.
's-Gravenhage.

Kerstgaven voor arme Zondagscholen in den Zuidoosthoek van Friesland.

In hartelijken dank ontvangen door E. Hemmes te Drachten, van J. Mulder te Groningen f 5, van L. Valk Nekema te Kampen f 4, van D. Ka. . . te Dordrecht f 10, van W. M. de Jong te Gouda f 2.

Och geliefde gevers, hoe ons deze milde giften tot dankbaarheid stemden, kunnen wij niet uitdrukken. Gaat voort, en wekt elkaar op, om iets te offeren. Wij willen nog gaarne hond rd gulden ontvangen voor die 14 arme Zondagscholen.

Uw vragende Broeder en Vriend,

J. WOUDE,
Oranjevond, Corr. van Jachin.
Heerenveen, 3 Dec. 1900.

Week der Gebeden.

De onderwerpen, welke de Evangelische Alliantie hiervoor reeds sedert 1846 vóór den aanvang des jaars uitschrijft, zijn voor de week van 6—13 Januari 1901, met bijzondere betrekking tot het begin eener nieuwe eeuw, als volgt.

Zondag 6 Januari 1901. Prediking.

Ps. 27: 14 en Matth. 28: 19—20.
Maandag 7 Januari. De Algemeene Kerk. Dankzegging, belijdenis, gebed.

Ps. 139: 1—12; Ps. 145: 13; Ef. 1: 3—12; Col. 1: 9—20; II Petri 3: 11—14.

Dinsdag 8 Januari. Ons eigen Land. Belijdenis, dankzegging, gebed. Ps. 33: 12; Ps. 144: 15; Spr. 14: 34; Rom. 13: 1—7; I Tim. 2: 1—8; Openb. 5: 9.

Woensdag 9 Januari. Andere Volken. Dankzegging, gebed. Joh. 17: 13—26; Ef. 3: 14—11.

Donderdag 10 Januari. Heidenlanden. Belijdenis, dankzegging, gebed. Jes. 55: Ps. 98; Hand 1: 6—11; Rom. 1: 16—32.

Vrijdag 11 Januari. De Mohammedaansche Wereld. Belijdenis, dankzegging, gebed. Ps. 2; Rom. 10: 4—15; I Petri 2: 1—12.

Zaterdag 12 Januari. De Joden. Belijdenis, dankzegging, gebed. Jes. 62; Luk. 11: 35; Rom. 11: 5—25—36; Titus 2: 12—15.

Zondag 13 Januari. Prediking. Hand. 1: 11; Openb. 7: 2.

Gelijk de bladen destijds in 't breede hebben vermeld, heeft de Deutsche Keizer Wilhelm Zondag 27 Juli, in tegenwoordigheid der Keizerin, aan boord van de „*Hohenzollern*“ in de wateren van Helgoland weder gepredikt. En wel, met het oog op de expeditie naar China, uit Ex. 17: 11. „En het geschiedde, terwijl Mozes zijne hand opheft, zoo was Israël de sterkste; maar terwijl hij zijne hand nederliet, zoo was Amalek de sterkste.“ De Amalekieten waren ditmaal de Chinezen. Deze preek is in haar geheel door de „*Kreuzzeitung*“ gepubliceerd. De Keizer predikte er een heiligen oorlog tegen de trouwelooze en het volkenrecht schendende Chinezen in. Exemplaren ervan moesten onder de troepen, voor China bestemd, verspreid worden. De Keizer eindigde de predikatie met een dankgebed en het Onze Vader. Volgens sommige bladen ook met het uitspreken van den zegen!

De leer Sheldon verhaalde op de Londensche Conferentie, dat in zijne stad Topeka, N.-Amerika, de leden van de „Vereniging tot Christelijken arbeid“ eene politieke bijeenkomst hielden. Zij bemerkten toen over duizend stemmen te kunnen beschikken, en trachten hun invloed te gebruiken, voor een kandidaat, die de Matigheid voorstond. Deze kandidaat werd ook gekozen.

De Fransche gemeente te New-York, kerk van den H. Geest, heeft ook een Tehuis gesticht voor Fransche meisjes, die daar in dienst of betrekking komen. De opnemings kost vier dollars per week. Dezelfde gemeente, in 1628 door de Hugenoten gesticht, opende hierna reeds haar vijfde gebouw voor Christelijke doeleinden. De predikant heet Wittmeyer. Doch de gemeente wordt opgegeven als vereenigd met de Episcopalsche kerk.

Bockaankondiging.

Het Wilhelmus door J. Postmus. Kampen, J. H. Kok 1900.

De heer Postmus geeft in dit werk eene litterair-historische verklaring van het Wilhelmuslied. Er was daaraan dringend behoefte, want na het geschrift van Dr. Schotel in 1834, kreeg men bitter weinig over ons volkslied te hooren. Men toch leefde het onder het volk voort, liet door het „Wien Neerland'sch bloed“ zich niet verdringen en kwam in de laatste jaren weder tot nieuwen luister. Een studie als die van den heer Postmus komt dus hoogst gelegen. De geachte Schrijver plaatst eerst in een paar hoofdstukken het Wilhelmuslied in de lijst van zijn tijd, en geeft er dan hoofdstuk V eene parafraze van, en spreekt dan nog in enkele hoofdstukken over het lied in verband met Willem van Oranje, over zijn aut ur, over Holland en het Wilhelmus, en over het Wilhelmus en de Toekomst. Het geschrift is zeer lezenswaard en bevat veel belangrijks. Maar het vijfde hoofdstuk, dat de kern van het boek uitmaakt, is al te kort uitgevallen; het is nog geen tien bladzijden groot. En al zijn druk en papier goed, de correctie, vooral van het Latijn, is slordig. Geregeld staat er, tot zelfs op het titelblad en in het opschrift: ex profundis! En de stijl had door soberen eenvoud ongetwijfeld gewonnen.

L. G. C. Ledeboer, in zijn *leven en arbeid geschetst door J. H. Landwehr, pred. te Rotterdam. Leidn., D. Donner 1900.*

Ds. Landwehr geeft in dit boek eene trouwe schets van het leven en den arbeid van Ds. Ledeboer. Hij heeft er heel wat moeite en tijd voor overgehad, om al de gegevens te verzamelen, die voor deze levensbeschrijving van noodte waren. Maar het resultaat is dan ook geweest, dat wij thans een betrouwbaar en volledig overzicht bezitten van dezen zonderlingen maar tevens merkwaardigen man. Van partijdigheid zal de Schrijver zeker wel niet beschuldigd worden. Want ofschoon hij zijne aanmerkingen op den persoon en de gedragingen van Ledeboer niet terughoudt, tracht hij toch zooveel mogelijk al het goede, dat in hem was, volledig tot zijn recht te laten komen. Dat de levensschets niet schooner is uitgevallen, ligt niet aan den Schrijver maar aan den persoon, dien hij teekende. Er zijn menschen, die bij nadere kennismaking met, maar daar zijn er ook, die in zulke omstandigheden tegenvallen. Tot de laatsten behoort Ledeboer in weerwil van zijn heiligen ernst en wettische gestrengheid. De kennismaking door Schrijver dezes van de studie van Ds. Landwehr, voordat zij afgedrukt werd, sluit

niet in, dat hij met elk daarin uitgesproken oordeel instemt. Zoo kan hij bijv. niet inzien, dat het besef van de continuïteit der kerken door Ds. Ledeboer beter levendig is gehouden dan door de Christ. Gereformeerden (bl. 91). Want dit besef valt met het al of niet aanvragen van de „vrijheid“ volstrekt niet samen. Een feit is het toch, dat de vereniging in 1892 juist niet tusschen de „doleerenden“ en de Ledeboerianen, maar wel tusschen hen en de „gescheidenen“ is tot stand gekomen. Doch dat is eene kleinigheid. De geachte Schrijver gaf eene goede studie over Ds. Ledeboer en vinde in ruimen kring waardeering van zijn arbeid.

Bij de *Wisseling der Eeuwen*. Zestel Tijdspreken. Geref. Traktaten. „Filippus“. F. P. D. Huy, Middelburg 1900.

Bij den uitgang der 19e en den ingang der 20e eeuw wensch ook „Filippus“ — gelijk de Voorzitter in de voorrede zegt — te getuigen van de waarheid, die niet verandert, al wisse en de eeuwen; die niet vergaat, ook al gaan de geslachten ook der Godsgetuigen heen. Zes tijdspreken worden in dezen bundel aangegeven, die alle de aandacht vestigen op hetgeen blijft te midden van alwat vergaat. De eerste preek is van Ds. Fernhout en handelt over I Tim. 1: 17. In de tweede spreekt Ds. Westerhuis over Ef. 3: 20, 21. De derde heeft tot tekst 2 Petr. 3: 11—15a en is door Ds. Franssen bewerkt. In de vierde handelt Prof. Wielenga over I Petr. 1: 24, 25. De vijfde is van de hand van Prof. Lindeboom en heeft Matth. 24: 14 tot onderwerp. En de zesde, die over Ps. 37: 5 handelt, is van Ds. A. Littooij. Deze opsomming is reeds eene aanbeveling. Het zijn alle echte tijdspreken, die bij de wisseling der eeuw van pas gesproken zijn, en in breeden kring, vooral ook in vacante gemeenten, met gaartheit zullen gelezen worden.

Een *Vijsfial Lezingen van A. Wiersinga, in leven Hoofd eener Christ. School te Meppel. Geref. Traktaten. „Filippus“. F. P. D. Huy, Middelburg 1900.*

De vele vrienden van den vroeg ontslapen heer Wiersinga zullen het Geref. Traktatengenootschap „Filippus“ voor deze uitgave dankbaar zijn. De heer Ter Borg van Wollega geeft daarin eerst eene korte beschrijving van de begrafenisplechtigheid en eene kleine, liefdevolle schets van karakter en arbeid van den heer Wiersinga. En dan volgen vijf lezingen van dezen zelf, die tot onderwerp hebben: Werken over de opvoeding onzer kinderen. De Gilden. Het arbeidsvraagstuk. De strijd tusschen de Calvinisten en de Libertijnen tijdens de opkomst onzer Republiek. Zwitserland. De lezing dezer opstellen doet opnieuw betreuren, dat de vervaardiger ervan reeds op zoo jeugdigen leeftijd — hij was pas 38 jaren oud — van zijn post werd overroepen. Doch hij heeft niet tevergeefs geleefd en gearbeid. Deze lezingen getuigen van zijn breeden blik en groote werkkraft. Mogen zij vele lezers vinden!

BAVINGK.

ADVERTENTIËN.

Heden verblijdde ons de Heere door de geboorte van een **ZOON**.

W. UBBENS.

M. UBBENS—SWARTWOLT.

STEDUM.

28 Nov. 1900.

Heden werden wij verblijd door de geboorte van een **ZOON**.

J. JERONIMUS.

D. JERONIMUS—RITS.

GRONINGEN.

30 Nov. 1900.

Voor de vele bewijzen van deelneming, ondervonden bij het smartelijk verlies van onzen geliefden Vader, Behuwd- en Grootvader, den Heer EVERT JAN BOSCH. betuigen wij onzen hartelijken **dank**.

Namens allen,
JAN BOSCH Edzn.

ZWOLLE.

28 Nov. 1900.

De Heer en Mevrouw HASPERS betuigen hun hartelijken **dank** voor de talrijke bewijzen van belangstelling, zoowel van hier als van elders, bij hun **zilveren huwelijksfeest** ondervonden.

ZETEN.

29 Nov. 1900.

De Familie SCHILPZAND brengt haren hartelijken **dank** voor de talrijke bewijzen van deelneming, ondervonden bij het overlijden van haren Echtgenoot, Vader en Behuudvader, den Heer JAN SCHILPZAND.

Uit aller naam,

WED. R. SCHILPZAND—

BOTTERMAN.

HILLEGOM, 1/12 4900.

Voor de zeer vele en treffende bewijzen van belangstelling dezer dagen ontvangen, betuigen wij, mede namens onze kinderen, onzen hartelijken **dank**.

J. A. GOEDBLOED.

P. J. GOEDBLOED—

MEIJER.

NIJEWENDIJK.

3 Dec. 1900.

16/21 November.

Hartelijk **dank**!

H. DIJKSTRA.

J. G. DIJKSTRA—

DIJKSTERHUIS.

SMILDE.

5 Dec. 1900.

Dank voor sympathie aan allen, die ze mij betoonden, bij de herdenking mijnr **25-jarige** Evangeliebediening.

Ds. M. H. K. MOL.

ZWARTWAAL.

Heden ontsiep, zacht en kalm, in de vaste verzekerdheid des geloofs, na een lang en soms zoo smartelijk lijden, onze innig geliefde Moeder en Behuudmoeder

GRIETJE HINDERKS

SIEBENS.

Weduwe van Ds. J. F. PETERSEN, in den ouderdom van ruim 74 jaren.

Haar diepbedroefde kinderen,
F. G. PETERSEN.
M. PETERSEN—

HARTHOOLT.

G. E. PETERSEN.

G. GORIS

H. G. GORIS—

HURINK.

VEENDAM, }
KAMPEN, } 28 Nov. 1900.
VROOMSHOOP, }

Heden overleed, in de hope des eeuwigen levens, onze geliefde Zoon, Broeder en Verloofde

Derk Adriaan Pieper,

in den ouderdom van 30 jaar.

Zwaar treft ons dit verlies; de Heere geve ons echter te berusten in zijn doen.

B. PIEPER.

F. PIEPER—POL.

W. PIEPER.

M. PIEPER.

J. H. VAN VEELLEN.

DIJREN.

30 Nov. 1900.

Op 15 Nov. j.l. behaagde het den Almachtige uit onze gemeente weg te nemen

FOKKE STRIJKER,

in den gezegenden ouderdom van ruim 87 jaren.

Ofschoon in den laatsten tijd zijns levens rustende, diende hij vele jaren als Ouderling en Voorzanger der Ger. kerk alhier.

Hij mocht steeds getuigen door Gods genade vast te staan in het geloof, en wijl het leven hem Christus was, is het sterven voor hem gewin geweest.

Namens den kerkeraad,

J. BOER, Praeses.

H. BRINK, Scriba.

BEILEN.

3 Dec. 1900.

Tot onze diepe droefheid overleed heden onze geliefde Echtgenoot, Vader en Behuudvader, de heer

Gerrit Dekker,

in den ouderdom van 66 jaren, in leven Lid van den Raad der gemeente. Zijn heengaan was in de volle verzekerdheid des geloofs.

DE LIER, }
T. DEKKER—
VAN DUIN.
ROTTERDAM, }
A. VANDER MEER—
DEKKER.
P. VANDER MEER.
P. DEKKER.
APELDOORN, }
M. A. DEKKER—
DEN OTTER.
L. DEKKER.
ROTTERDAM, }
T. DEKKER—
WESTRA.
T. DEKKER.
M. DEKKER—
DE LIER, }
VAN DER LEE.
G. DEKKER.

DE LIER.

3 December 1900.

TRANSVAAL.

Ondergeteekende, verdreven uit de Zuid Afrik. R-publiek, bericht afdeelingen van

Patrimonium, Jongelingsverenigingen enz., dat hij zich beschikbaar stelt tot het houden van **Voordrachten** over de gebeurtenissen in Zuid-Afrika.

JAC. POST.

Voorstraat 50, DELFT.

MAGAZIJN
VAN
Heerenkleeding
en Uniformen.
Steeds voorradig groote keuze in de
nieuwste stoffen.
Ultrusting voor Indië.
J SCHELTENS,
OUDSTRAAT, KAMPEN.

STEENWIJZER
BEDDENFABRIEK,
opgericht in 1889.
Gezuiverde, Gewassen en
Gestoomde nieuwe Veenen.
Citehen, Wollen en Moltondekens en
Bedtijken in alle soorten.
Linnen Bedtijken met Koorden ge-
maakt 2 persoons 1 bed, 1 peluw, 4
kussens f 7, f 9, f 12, franco thuis.
Van f 7 en f 9 ruim 1 m 42 c.,
van f 12 1 m. 50 c. en die van satijn-
tijk ook 1 m. 42 c.

No. 1. **Het nieuwe Reclame-
bed** 2 pers. w.o. een Wollen, een Cit-
chen, een Moltondeken, 50 pd. fijne veen-
ren, geen grooten, 1 tijk gelijk boven-
staande en een overtrek voor bed en pe-
luw, voor f 35,—.

Een extra 2-pers. Bed, waarin
42 pd. veeren, kost ook nog f 35,
en f 40, f 45, f 50, f 60, f 70.

Een satijntijk w.o. bed, peluw en
2 kussens, ook met koorden, van welke
kleur men verlangt, 10/4 breed, prima
overtrek voor bed en peluw f 3,20,
geheel gereed, een losse linnen tijk met
fijne blauwe streepjes 80 cent per el
1,60 Cm. br. franco thuis.

Wie nu een van deze koopt, ontvangt
voor f 2,— 2 halve matrassen toe.

VEELEN à 35, 40, 50, 60, 70,
80, 100, 120 en 150 cent het pond.
Prima zuivere Kapok. Wie
nu een **Kapokbed** verlangt, ontvangt
een 2 pers. bed, peluw en kussens,
Satijntijk en 1 wollen- of fantasiedeken,
1 gewatteerde en 1 moltondeken en
overtrek voor bed en peluw, voor f 25.

Ieder Bed wordt in een kist verpakt.
Er is nog nooit eenige aanmerking
gemaakt.
Met aanbeveling,

J. KETEL RZ.,
Z/z. Markt, Steenwijk.
P.S. Veenen: tot in de fijnste soorten
voorradij, rembour, vrij zicht en mon-
sters Gratis.

Roode Spaansche Wijn
uitmuntend van kwaliteit en
smaak. Bizonder geschikt om te ge-
bruiken bij het **II. Avondmaal.**
Prijs per anker f 34,—. Verkrijgbaar
bij **A. R. A. HAGT, Wijnhande-
laar te Klundert.**

A. DE ROODE & Co.,
(SCHILDAM, opgericht 1879.)
Fabrikanten van
OLEINEENLOOG,
ZEEPOEDER en VETLOOGMEEL.
(Prima kwaliteiten. Concurrerende prijzen.)

**De Geïllustreerde Cata-
logus 1900—1901** der uitga-
ven van **A. H. ten Bok-
kel Huinink, Uitgever te
Utrecht**, wordt op aanvraag
gratis en franco gezonden.
De inhoud is zeer geschikt om
er een keuze uit te doen met
het oog op de a.s. feesten. De con-
ditiën zijn onovertroffen billijk.

Deputaten der Geref. Kerken voor de
Zending onder de Joden gaven uit:
UIT DUISTERNIS TOT LICHT.
Gods leidingen met
ELIÉZER KROVELD.
Tweede druk met acht platen
Ingenaaid f 1,50. In prachtband f 1,90.
De baten van deze uitgave komen
ten goede aan de Jodenzending.
Men bestelle bij zijn boekhandelaar of
bij den uitgever **W. KIRCHNER,**
Rozengracht 55, AMSTERDAM.

A. J. ZOMER te Franeker geeft
uit:
GELEGENHEIDSPREDIKATIËN.
15 Leerreddenen
DOOR:
T. BOS, J. DEKKER,
A. DOORN,
A. DE GEUS, J. J. IMPETA
en **A. ZOMER**
8° formaat 256 blz.
Prijs f 1,80
(Vooraf den dienste van
vacante Kerken)

Bij **ZALSMAN te KAMPEN** is ver-
schenen:

FEESTSTOFFEN
DOOR
J. BAVINCK
Predikant der Geref. Kerk te Kampen.
Negen Leerreddenen.
167 bladz. 90 ct.
Alle Boekh nemen bestellingen aan.

Bij den uitgever **A. GEZELLE MEER-
BURG te Housden** verschijnt elke maand:

Wat zegt de Schrift?

Maandblad tot bevordering van het rechte
lezen en uitleggen van Gods Woord,
onder redactie van Prof **L. LINDE-
BOOM**, Hoogleraar a/d Theol. School
te Kampen.

Elk No. bevat 16 bladz. van 2 ko-
lommen. in royaal 80 formaat, en is
voorzien van een omslag. Bij No. 12
wordt gratis een stevige omslag met
register toegezonden.

Reeds 11 No's. zijn verschenen.

De prijs is slechts f 1,50 per jaar,
franco per post. Men kan in e-
kening zenden rechtstreeks aan den uitgever,
en ook door een soliedien boekhandelaar.

Voor de regeling der op-
gave van den 2en Jaargang
wordt spoedige opgave van nieuwe in-
teekenaren verzocht.

Ook worden soliede Colporteurs
gevraagd, tegen behoorlijke vergoeding.
Zich te adresseeren aan den Uitgever
te Housden.

f 1,25. Meer dan Goud, Franco.

Thans strooi ik met milde hand het
goud voor uwe voeten. Raap het dus
op. Of is het geen onschatbaar koopje
wat ik thans voor een luttel bedrag
aanbied? Vraag niet „hoe kan dat?“
want dit raadsel blijft onoplosbaar —
Ook dit pakket gaat weer als van een
leien dakje . . . en komt nooit weer.
Let op den inhoud!

1e. Een complete zelfdrukkerij met
losse letters, teekens enz. benevens een
zethaak en een altijd dierend inktkussen,
alles verpakt in eene fraaie geschilderde
doos. Wat men daarmee kan doen?
Met deze drukkerij kan elk oud en jong
ook kinderen, drukken wat men schier
maar wil. Bijv. met een zeer fraaie
letter: uw eigene visitekaarten, briefkaar-
ten, enveloppes, nota's, berichtkaarten
en wat niet al. (Afzonderlijk is de prijs
franco thuis 80 cts.)

2e. Een geref. degelijke scheurka-
lender voor 1901 met een prachtig schild.
Het is een groot blok, de inhoud is
onovertroffen schoon. Afzonderlijk ver-
krijgbaar franco thuis voor slechts 50 ct.

3e. Een groot boek met pl. m. 50
flinke voordrachten, o. a. Het Licht, De
De Zee, De Groote wijde wereld, 't ag-
werk en nachtrucht, Waartoe dienen
ons de sterren? Berg en dal, Het rijk
der wolken, Het Woud, De Eik, Het
bosch en zijne bewoners, Een stomme
min, Het fiere paard, Het goedgee schaap.
Een nacht uit het leven van een vos,
De mensch, Volken die van wilde vrucht-
ten leven, Wat wij van een bloempot
kunnen leeren, Het huisgezin en familie,
Terugkeer tot het eeuwige . . . maar
genoeg, er is te veel om op te noemen.
De stukken zijn alle flink op maat om
voor te dragen. Het boek is fonkelnieuw
en telt 188 blz.

4e. Eenige portretten van H. M. de
Koningin en Z. K. H. den Hertog Hen-
drik van Mecklenburg Schwerin op ver-
schillende leeftijden, een sieraad voor de
huiskamer.

5e. Een bon (die waarde bezit) geen
loterij.

6e. Een boek met prachtband, ver-
guldend titel, portret en plaat, waarin
eene belangrijke gebeurtenis wordt be-
sproken en men boeiende stukken vindt
van Ds. Bavinck, Prof. Kuyper, Mr.
Heemskerk, enz. enz., 286 blz. dik, af-
zonderlijk is de prijs f 1,— en ten
slotte: De 3e, 13e, 23ste, 33ste be-
steller enz. ontvangt twee dikke deelen
met platen. Een boeiende geschiedenis
uit onze dagen. Dit werk kost afzon-
derlijk f 2,50.

Wacht niet, talmt niet, want mooier
pakket is nooit aangeboden voor slechts
f 1,25 en nog wel franco thuis. Uit-
sluitend na ontvangst van postwissel of
26 postzegels à 5 cts., waarbij staat
„Pakket meer dan Goud.“ Adres: **C.
DE BOER Sz., Sneek.**

Bij **ZALSMAN te KAMPEN** is ver-
schenen:

VIER- EN FEESTDAGEN
ACHT LEERREDENEN
DOOR

J. J. Westerbeek van Eerten B.Jz.
Pred. te Kampen.
Prijs f —,75.

* * * Bij **JAN HAAN te Groningen**
is verschenen:

C. M. W. PLET.
Eene Bloeme des Velds.
**Een verhaal uit de eerste
helst der 19e eeuw.**
232 pag., 8° form. Prijs f 0,70.

J. KEUNING.
DE HOLBEWONER.
**Een verhaal uit den tijd
der Hervorming.**
252 pag., 8° form. Prijs f 0,70.
Zeer geschikt voor Bibliotheken
van Christelijke Jongel.- Vereenigen., enz.

Jongelings-Vereenigen

Zondagscholen
die voornemens zijn met het a. s.
Kerstfeest een

SCHEURKALENDER
uit te deelen, vinden daartoe op voor-
deelige voorwaarden gelegenheid bij
den Uitgever

ZALSMAN.
KAMPEN, Dec. 1900.

Bij **J. H. DUNK te Rotterdam** verscheen:

**De kracht en
de vrucht des Woords**
Bevestigings- en Intreepreek door
H. H. VEDER

H. C. van den BRINK
Pred. Geref. kerk van Rotterdam.
40 bladz. groot 80. 30 cents.

Almede:
P. A. E. SILLEVIS SMITT
„Hanne teekenen tot teekenen gesteld.“
Rede bij den bidstond voor Zuid-Afrika.
Ten voord-ele van het „Afrik Tehuis“
te Amst. 20 cent.

Is ter perse

Het JAARBOEKJE
VOOR DE
Gereformeerde Kerken in Nederland
voor 1901. 46ste Jaarg.
30 cents.

Behalve gewone Kalender,
markten, watergetijden en
boeiend Mengelwerk, bevat het
een zoo volledig mogelijk **Ker-
kelijke Statistiek**, opgave van
Sichtingen en Liefdadigheid,
Jongelings- en Jonged. Vereen.
en **Zondagscholen.**

Wie tegen flink rabat inteeke-
naren wil verzamelen, gelieve lijsten aan te
vagen bij den uitgever

P. VAN DER SLUIJS.

ENKhuizen.

„CAPADOSE.“
**VEREENIGING VOOR
GOEDKOOPE ZONDAGSSCHOOL-UITGAVEN.**

VERSCHEENEN:

HESBA STRETTON. Nelly's donkere dagen. Een verhaal uit
Liverpool. Met 3 platen en omslag in kleurendruk. Tweede druk f 0,30
**MEESTER BERNARD. Een verhaal uit den tijd der Hugo-
noten.** Met 3 platen en omslag in kleurendruk. f 0,30
Mevr. SHERWOOD. Uit den ouden tijd. Een geschiedenis van vóór
tweehonderd jaren. Met twee platen en omslag in kleurendruk. f 0,25
R. C. VERWEIJCK. Uit een jongensleven. Een schetsje uit het
Ameridsche volksleven. Met twee platen en geïllustreerden omslag f 0,25
E. GERDES. Uit twee gevaren gered. Een verhaal voor knapen.
Met twee platen en omslag in kleurendruk. Tweede druk. f 0,20
**A. J. HOOGENBIJK. Hoe een hyena een mensch redde, en
De verloren armband.** Met twee platen en omslag in kleure-
ndruk. Vierde druk. f 0,20
EDUARD. Rijk gezegend. Een Kerstverhaal. In geïllustreerden om-
slag met een plaat in kleurendruk. Tweede druk. f 0,15
**P. J. KLOPPERS. Een geloofsheld. Het leven van Maarten
Luther.** Met een plaat en omslag in kleurendruk en portret van
Luther. Tweede druk. f 0,15

Aan de leden werd een **present-Exemplaar** van bovenstaande uit-
gaven gezonden, benevens de **Catalogus** voor 1900 en **Het eerste vervolg**
op den **Geïllustreerden Catalogus.**

Het lidmaatschap kost minstens vijf gulden.

Ieder lid heeft het recht aan boekjes en kaartjes voor **DUBBELE
WAARDE** te kiezen van het bedrag van zijn lidmaatschap.

Die voor f 10,— kiest is lid voor f 5,—
die voor » 20,— „ „ „ „ „ 10,— enz.

De **Catalogus** omvat 7 rubrieken, boeken en boekjes — **Studie-
boeken** voor Zondagsschool-onderwijzers. — **Boekjes** ter uitlegging bij het afleggen van
Belijdenis. — **Textboeken.** — **Muurtreksten.** — **Zondagsschoolkaartjes** en **Tractaatjes**
en **Kerstliederen** — en bijna 400 Nos. van f 1,90 tot 3 Cent toe.

Vraag den Catalogus die GRATIS gezonden wordt.

ROEKHANDEL
VOORHEEN
HÖVEKER & WORMSER.
Amsterdam.
Pretoria.

Juweeltjes voor onze kinderen van de Zondagsschool zijn de vol-
gende nieuwe fraaie geïllustreerde boekjes, van ongekend lage prijzen.

A. VOLLMAR Onder het beste Dak. **MARIE NATHUSIUS.** Het verbor-
Des Heeren Post. gen Kistje.
Twee kinderen die De Wolkbreuk.
den Hemel zoeken. De Boom des
Geluks.
W. VANCHARLOIS. Vaders Schilderij. **C. G. BARTH.** Mick en Dick.
Twee trapp-n hooger. De arme Hendrik.
F. VAN KRONOFF. Kleine Lena. De kleine Neger-
MARIE LIEBRECHT. Bont Gezel knaap.
schap. Valentijn Oudemeer.
HERMAN. Naar den hemel. Het Kruis aan den
Het Kerstfeest in het Weg.
Woud. **HERMAN.** Een gewichtig Vraag-
Verzoend. teeken.

C. BROUWER. Van het Schip naar In stevig cartonnen band.
het Front.
Bij de Long Toms
van Ladysmith.

**Prijs 10 cent. Bij 10
stuks à 5 cent. Prijs 30 cent. Bij 10
stuks à 15 cent.**

Uitgaven van **J. M. BREDÉE Rotterdam.**

VERSCHEENEN:
PAULUS en FILLIPPI.

TWINTIG LEERREDENEN
uit de wordingsgeschiedenis van,
en uit den Zendbrief aan de
gemeente van Fillippi,
VAN

P. A. E. SILLEVIS SMITT,
Bedienaar des Woords bij de Gereformeerde
Kerk te Rotterdam.

Prijs f 2,70; gebonden f 3,50.

Het doel van dit boek is tweeledig.
Om degenen die verhinderd zijn
des Zondags op te gaan, leetuur te
verschaffen en om vacanten kerken een
bundel predikaten aan te bieden, die
zich bij uitnemendheid leenen ter voor-
lezing aan de gemeente.

Deze bundel, 27 vel groot, is ook
verkrijgbaar in **wekelijksche af-
leveringen** van 1 vel dikte, à 10 cent
per aflevering

**NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP
BOEKHANDEL**
VOORHEEN

HOVEKER & WORMSER.
Amsterdam.
Pretoria.

Bij **ZALSMAN te KAMPEN** is ver-
schenen:

FEESTSTOFFEN
DOOR
S. VAN VELZEN,
in leven Hoogleraar aan de Theol. School.

TWEDE DRUK. 289 Bladz. f 1,00.
Deze beroemde bundel Feeststoffen
kostte vroeger f 1,75. De tweede druk
met zeer duidelijke letter, slechts **f 1,00.**

Alle Boekh. nemen bestellingen aan.
Na ontvangst van postwissel f 1,—
wordt het **franco** verzonden door
den uitgever.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:
Voor de Vereeniging:
Aan Legaten:

Door den heer Mr. P. A. Tukker, Nota-
ris te Delft, van wijlen mej. M. J. van der
Waal, wed. H. A. Klein f 215,50.

Aan Contributien:

Door het Loc Comité te Rotterdam
f 103,45, door den heer P. A. Zwart te
Nijkerk (Fr.) f 187, door den heer J.
Verburg te Zegveld f 18,50, door den heer
F. v. d. Bos te Wommels (niet-plaats) uit
Oostereind f 21,50, uit Cubard f 31, uit
Hijdaard f 0,50, uit Rieu f 2,50, uit Wom-
mels f 55, samen f 110,50; door den heer
J. v. d. Velde te Joure f 18,50, door Ds.
B. B. v. d. Hoorn te Domburg f 5,50, door
den heer L. de Hoog Ma te Zuidland
f 21,50, door den heer L. Wichers te Vol-
lenhove f 22,25, door Ds. P. A. Veenhuizen
te Workum f 17, door Ds. K. Doornbos te
Wolvega f 7, door den heer G. ter Meulen
te Gorssel f 19, door den heer H. A. P.
Meijer te Hazerswoude f 28, door den heer
M. van Veldhuizen te Breda f 30, door
den heer P. Rupke te Waddinxveen f 32,
door den heer J. van Bosheide te Voorst
f 2, door den heer J. van Rijnbach te
Smilde f 11, door den heer A. M. Hoogen-
dijk Ezn. te Nieuwekerk a/d IJ. f 74,50,
door Ds. H. van Dijk te Gaast f 82,50,
door Ds. M. J. Dijk te Bozum f 50,50,
door den heer J. J. Boer te Wetsinge-
Sawwert f 16,50, door den heer W. C. van
Munster te Leeuwarden f 5, door den heer
G. A. v. Breuk te Geldermalsen f 11, door
den heer Th. v. d. Brink te Arnhem f 44,50,
door den heer G. J. Stouwdam te Oldebroek
f 55,50, door den heer R. Tor-n te Oost-
wold f 103, door Ds. F. Drost te Vlaar-
dingen f 117,50, door Ds. J. Fokkinga te
Sneidwold f 15 (verbeterde opgave) door
Ds. G. van Setten te Bussum f 73, door
Ds. H. W. Felderhoff te Doesburg (1899)
f 35, door Ds. H. Kink te Putten f 12,
van Ds. D. Bakker f 10, door Ds. Dekkers
te Veere f 3,50, door den heer H. H. v.
Dijk te Utrecht f 365, door het Loc. Comité
te Amsterdam 3e storting f 949,15, door
den heer W. Wolzak Gzn. te Alkmaar 2e
storting f 19, door Ds. G. Boekenooogen te
St. Anna Parochie f 34,50, door den heer
P. de Visser te Serooskerke f 42.

Aan Collecten: (voor de Theol.
faculteit:)

Van de Geref. kerk te Arum f 7,04, van
idem te Dronrijp f 2,36, van idem te Fran-
neker f 18,55, van idem te Harlingen
f 31,85 1/2, van idem te Lollum f 10,85,
van idem te Midsland f 2,58 1/2, van idem
te Minnertsma f 6,34, van idem te Ooster-
bierum f 11,45, van idem te Sexbierum
f 14,30, van idem te Tzum f 3,04 1/2, van
idem te Tzummarum f 8,42, van idem te
West Terschelling f 2,37, van idem te Win-
sum f 6,37, van idem te Rotterdam B
f 106,85, van idem (bij den bidstond) f 49,70,
van idem te Arnhem B f 57,60, van idem
te Haarlem (bij den bidstond) f 16, van
idem te Den Bommel f 2,07, van idem te
Langerak f 2,43, van idem te Balk f 2,50,
van idem te Winterswijk (2/3 coll.) f 22,10,
van idem te Doetinchem f 1,50, van idem
te Schoonduijk f 21,06 1/2, van idem te Axel
A f 19,65, van idem te Zwaanslag B f 4,
van idem te Oostburg (1/2 coll.) f 3,07 1/2
en f 3,40, van idem te Nymegen f 14,31,
van idem te Goënga c. a. f 9,90, van idem
te Brgen op Zoom f 4,19, van idem te
Krabbendijk f 4,96 1/2, van idem te Bar-
chem f 2,96, van idem te Utrecht f 237,39,
van idem te Hijaard f 4,68, van idem te
Gaastmeer f 10,67.

Aan Schenkingen:

Door het Locaal Comité, te Rotterdam,
van de B f 5, door den heer P. A. Zwart
te Nijkerk (Fr.) f 0,50, van N. N. te Mep-
pel f 1.

Voor de Medische Faculteit:
Door den heer T. Kuiper Dz. te Hilver-
sum f 6,50, door den heer L. Wichers te
Vollenhove f 2,50.

Voor het Studiefonds:
Van N. N. te Meppel f 2.

S. J. SEEFAT,
Hilversum. Penningmeester.

Stoomdruk van **ZALSMAN te KAMPEN.**